

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Pietikäinen, K., Kassinen, P., Herkkola, H., Nisula, S. & Krastina, A. 2024. Yhteiskunnalliselle yrittäjyydelle tilausta Lapissa. Lapin Kansa 25.3.2024, 22.

Yhteiskunnalliselle yrittäjyydelle tilausta Lapissa

Viime aikojen puheenvuoroissa ja uutisissa niin Euroopan kuin Suomenkin tasolla on vilahdellut entistä tiuhempaan yhteiskunnallinen yrittäjyys ja vastuullinen yritys. Mikä sellainen yritys on, miettii ehkä vastuullisuudesta kiinnostunut lappilainen.

Mistä saisi tietoa? Tätä ongelmaa koitamme osaltamme poistaa viime vuoden lopulla alkaneen hankkeemme kautta.

”Yhteiskunnallinen yrittäjyys tarkoittaa toimintaa, jossa liiketoiminnallisia malleja hyödynnetään yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Se sisältää yhteiskunnalliset yritykset, jotka toimivat markkinoilla yrityksinä ja joilla on yhteiskunnalliset tavoitteet, rajoitettu voitonjako, vapaaehtoistyötä ja hyväntekeväisyystoimintoja.”

Näin meille kertoo Wikipedia.

Yhteiskunnallinen yrittäminen on siis liiketoimintaa, joka hyödyttää yhteiskuntaa, eikä sen ensisijainen tavoite ole tuottaa voittoa omistajilleen.

Myös yhteiskunnallisen yrityksen liiketoiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa kuten kaikessa yrittämisessä. Liiketoimintamalliin kuuluu myös asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kuunteleminen, palveluiden suunnittelu yhdessä näiden kanssa ja työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen.

Tunnetuinta yhteiskunnallista yrittäjyyttä Suomessa on Linnanmäen huvipuisto. Sen takana on Lasten Päivän Säätiö, joka huvipuistoa ylläpitämällä ja kehittämällä kerää varoja lastensuojelutyölle. Myös Lapissa on joitakin yhteiskunnallisia yrityksiä, mutta yhteiskunnallisella yrittäjyydellä olisi täällä paljon enemmänkin

potentiaalia.

Yhteiskunnallisten yritysten menestys osoittaa, että vastuullisuus ja kannattavuus eivät ole ristiriidassa keskenään. Uusimmat tutkimukset ovat osoittaneet, että vastuulliset yritykset voivat menestyä myös taloudellisesti pitkällä aikavälillä. Nykyään kuluttajat, rahoittajat ja muut yhteistyökumppanit ovat yhä enemmän kiinnostuneita yritysten vastuullisuudesta, ja tämä luo kannustimia yrityksille panostaa vastuullisiin käytäntöihin.

KAIKKI tietävät Lapin alueelliset haasteet, kuten väestön väheneminen, työvoimapula ja eristyisyys. Yhteiskunnalliset yritykset voisivat olla osa ratkaisua näihin ongelmiin.

Lapin harva asutus ja pitkät etäisyydet aiheuttavat enenevässä määrin haasteita sosiaalisen kans-

sakäymisen ja palveluiden saavutettavuuden kannalta. Yhteiskunnalliset yritykset tarjoavat jo nyt eri puolilla Suomea innovatiivisia ratkaisuja esimerkiksi sosiaalipalveluiden tuottamiseen, vapaaehtoistyön tukemiseen ja yhteisöllisyyden edistämiseen.

Lapilla on ainutlaatuinen luonto, joka on tärkeä sekä paikallisille että matkailulle. Lisäksi meillä on rikas kulttuuriperintö, joka on tärkeä osa alueen identiteettiä ja vetovoimaa.

Lapissa on runsaasti potentiaalia kehittää uusia vastuullisia innovaatioita ja liiketoimintamalleja esimerkiksi matkailu-, luonnonvara- ja teknologia-aloilla unohtamatta luontoa ja herkkää ekosysteemiämme.

Yhteiskunnallinen yrittäjyys voisi tarjota Lapille myös monia mahdollisuuksia paikallisyhteisöjen vahvistamiseen, kestävän ke-

hityksen edistämiseen ja alueen elinvoiman lisäämiseen, eikä meillä ole varaa jättää näitä mahdollisuuksia käyttämättä.

Yhteiskunnalliset yritykset voisivat toimia alueen kehityksen moottoreina ja luoda uutta kasvua ja työpaikkoja, vastuullisesti. Tämä edellyttää ymmärryksen ja tiedon lisäämistä yhteiskunnallisten yritysten perustamisesta, paikallisten tarpeiden ja resurssien huomioimista sekä yhteistyötä eri sidosryhmien välillä.

KAROLIINA PIETIKÄINEN, PAULA KASSINEN, HERTTAKAISA HERKKOLA, SARI NISULA JA ANZELIKA KRASTINA

Kirjoittajat ovat RYHTI-hankkeen toimijoita Ammattiopisto Lapiasta, Lapin ammattikorkeakoulusta ja Lapin yliopistolta.